

І. Д. Гамкало

Небольсін Василь Васильович

НЕБОЛЬСІН Василь Васильович (30. 05(11. 06). 1898, Харків – 29. 10. 1958, Москва) – диригент, композитор, педагог. Нар. арт. РРФСР (1955). Сталінська премія (1950). Закін. Полтав. муз. училище (1914; кл. скрипки), Моск. філармон. училище (1919; кл. скрипки і композиції А. Корещенка). У Полтаві був диригентом укр. театр. трупи М. Петлішенка. Працював у оркестрах Севастополя, Ялти (нині обидва – АР Крим), Кисловодська (нині РФ), 1916–17 – в оркестрі С. Кусевицького (Москва). Від 1919 – хормейстер Нар. дому, від 1920 – Великого театру в Москві, де дебютував як опер. диригент (1922, опера «Фра-Дияволо» Ф. Обера), водночас давав концерти у Філармонії. У репертуарі – понад 40 опер: «Життя за царя» М. Глінки, «Русалка» О. Даргомижського, «Борис Годунов» М. Мусоргського, «Пікова дама», «Мазепа» П. Чайковського, «Садко», «Сказання про невидимий град Кітеж» М. Римського-Корсакова, «Любов до трьох апельсинів» С. Прокоф'єва, «Дон Жуан» В.-А. Моцарта, «Гугеноти» Дж. Мейєрбера, «Фауст» Ш. Гуно, «Лакме» Л. Деліба, «Валькірія» Р. Вагнера, «Богема» Дж. Пуччіні, «Паяци» Р. Леонкавалло, «Сільська честь» П. Масканьї, «Чотири деспоти» Е. Вольфа-Феррарі та ін. Володів досконалою диригент. технікою, детально опрацьовував вокал. партії, ансамблі й добивався злагодженого звучання опер. вистави. Від 1928 – диригент симф. концертів Моск. філармонії. 1940–45 – проф. кл. диригування Моск. консерваторії, 1943 – завідувач кафедри опер. підготовки. Мав записи на грамплатівках. Як диригент брав участь у зйомках худож. фільму-опери «Борис Годунов» за однойм. трагедією О. Пушкіна і муз. драмою М. Мусоргського (1954, реж. В. Строева, «Мосфільм»; хор, балет, оркестр Великого театру).

Основні твори

балети – «Жарт німфи», «Кріпосна муза»; 2 симф. (1920, 1934), симф. сюїти (1942, 1955); для струн. квартету – сюїти (1942, 1955); для фортепіано – Соната (1920), п'єси; для скрипки – Соната (1919); для віолончелі – Поема (1939).

Рекомендована література

1. Чубенко Н. Василий Васильевич Небольсин // Наш Большой театр. Москва, 1977;
2. Антипович Г. До століття Василя Небольсіна // КіЖ. 1998, 22 лип.

Бібліографічний опис:

Небольсін Василь Васильович / І. Д. Гамкало // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-72691>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).